

niemand kan

in de theologie
gemaakte
ing van '46
om de eigen
maken.
rspel.
ad,
erk wel zelf
d moet zijn

eten de ker-

d soms ver-
hierarchy.
Ned. Herv.

bij de syno-

t verstoring
gewezen op
Augustinus
er, „want zij
kerk”.

nen, die ten
erde kerken
e z.g.n. vrij-
sluiten over
lijk een Do-
gers werden

en te kijken.
bond voor-

terwijl het
zijn organi-
der vrijge-

mandas geest

ij hebben de
worpen.

el voorbeeld
mbtdrager,
leeft iemand
nden aan te
verbos?

Fairies in
Als Oberon
vaarlijke gif

her eyes,

ocht bestre-
worden met

n op de ge-
e fantasieën
eugde te be-

wie er ge-

ingt in hun

oor een keer

an der Zan-

innetje met
en: wij doo-
wij de hei-

der Zanden
kens in den-
eene geval

er zulk een
ste wet voor

ast gelooven
n: wederge-

n of er wel
en werkelijk

ten gedoopt
Zanden n a-
dat het kind
bezit of het

volwassene,
den genoem-

iden doopt,
u. Ware im-
u hij of de

stellen, moet

pen, als men

wist, dat 't niet wedergeboren was en dus niet geloofde. Wij zien hier dus dit geschiedt, dat de predikant, die doopt, wedergeboren, heilig in dien zin moet zijn, en dat ook bij het kind die wedergeboorte of dat geloof moet worden verondersteld. Zoo ook wat de ouders aangaat en eigenlijk heel de kerk.

Zij moeten dus allen heilig, d.w.z. wedergeboren zijn, want het tegendeel is niet gebleken. Anders kan de domine niet doopen en het kind kan niet gedoopt worden.

Zoekt men nu naar een analoog geval in de kerkhistorie, dan zegt een ieder, die van deze historie iets afweet: maar, dat is echt Donatistisch.

En de schrijver in het Jongelingsblad heeft van dezen boemerang een bull op het hoofd, die hem beliet zich eenige dagen in het publiek te vertoonen.

Ik wensch hem dit kwaad niet toe. Hij heeft het aan zich zelf te wijten.

Maar er is meer, dat of zijn onkunde of zijn puerilisme bewijst.

Hij zegt, dat Augustinus de Donatisten bestreed. Dat was zeer zeker het geval en niet ten onrechte.

Maar deelt de schrijver nu ook het hiërarchisch kerkbegrip van Augustinus, tegelijk de Paus en de Volkskerk? En de „kerk in de kerk”?

Is het hem niet bekend, dat deze kerkvader steeds erg bezorgd was, als hij de groeiende vermenging van staats- en kerkmacht zag? Als ik er hier plaats voor had, zou ik verschillende treffende voorbeelden daarvan kunnen noemen.

Weet de schrijver wel, dat Augustinus dus steeds bang was voor geweld in geloofszaken, maar zich in het dreigend Donatistisch geval liet overhalen het geweld der overheid te aanvaarden, en dat, toen dit bleek groot succes te hebben, Augustinus, helaas, ten aanzien van het zwaard der overheid ten dienste der kerk van meening veranderde en tot zijn verkeerden uitleg kwam van het: dwingt ze om in te gaan?

Dat was het begin van den vreeselijken, bloedigen strijd, dien de hiërarchische kerk in steeds erger mate met beroep op Augustinus waagde.

En als nu deze voorlichter der jongelieden hiervan niet reyt, mag ik dan daaruit afleiden, dat het water hem om de tanden loopt, als hij aan de mogelijkheid denkt, dat onze overheid de vrijgemaakten, net als voorheen de afgescheidenen, met allerlei dwangmaatregelen te lijf zoude gaan?

De goede zaak der vrijmaking wordt door zulke lieden zeer zeker niet geschaad. Integendeel.....

Ik moet ten minste zeggen, dat, als ik onder het juk der synoden nog gebleven was, ik thans met haast mij zou vrijmaken. En zoo geschiedt het ook meer en meer.

Maar ik zie toch met schrik de afwijking aan den overkant en op het feit, dat nog zoovle duitzenden bezwaarden dit alles zien en dulden en zich laten in slaap wiegen door allerlei minderwaardig spel.

Met hartelijke groeten en heilbiede, uw toegenegen

MARNIX.

De z.g. oecumenische „synode”, IV.

(ii) Watter kerke moet uitgenodig word om deel te neem aan toekomstige ekumeniese sinodes (art. 43, 77, 92).

Hier het die sinode seker met die allermeest voorkomende vraagstuk te doen gehad. Aan die een kant wou dit nie fariseïsties wees en aan die wêreld die indruk gee dat hierdie drie kerke die enigste ware Geref. kerke is nie, maar aan die ander kant moes dit weer waak teen so 'n wye samewerking dat kardinale beginsels van die Geref. leer verwater word.

Kommissie I het in hul rapport beklemtoon dat dit noodsaaklik was om hierdie eerste samekoms te beperk tot die drie kerke wat een is in leer en kerkregering. Hoe meer kerke verskil, hoe moeiliker dit word om saam te werk in die naging van 'n doel wat werklik die moeite werd is, soos die uitbasuin in helder tone van die implikasies van die Geref. oortuiging vir kerk, staat en gemeenskap.

Terselfdertyd is die kommissie oortuig dat toekomstige ekumeniese sinodes nie beperk moet word tot die drie kerke nie, hoewel dit wil beklemtoon dat alleen die kerke uitgenodig moet word wat Geref. in daad en belydenis is. As die hoëpriesterlike gebed van Christus iets beteken, moet dit sekerlik inhou dat al die kerke wat werklik Gereformeerd is, d.i. al die kerke wat die suiwerste interpretasie van die Woord van God besit en ernstig is in hul strewe om in ooreenstemming met dié Woord te lewe, hul eenheid as lede van die liggaam van Christus op een of ander uitwendige wyse tot uitdrukking moet bring en so 'n gemeenskap van die heiliges moet beoefen as wat sal strek tot hul onderlinge verligting, versterking en koreksie. Net soos daar geen volmaakte Christene in die teenswoordige wêreld is nie, so is daar geen volmaakte kerke nie, en die Geref. kerke is geen uitsondering op hierdie reël nie. Geen Geref. kerk kan 'n houding van selfgenoegsaamheid inneem nie, maar moet gedagtes wissel met ander Geref. kerke, vir onderlinge opbouing.

Tot sover nog altyd die motivering van kommissie I. Die kommissie het 'n aantal kerke genoem wat uitgenodig kan word na die volgende ekumeniese sinode, maar aangesien in die laaste sitting van die sinode besluit is dat hierdie sinode geen spesifieke aanwysing sal doen met die

oog op uitnodiging nie, is die lys nie afgedruk in die offisiële gedrukte notule nie.

Kommissie I het verder aanbeveel dat sekere individue wat bekend staan as stoere Calviniste ook uitgenodig sal word om die sinode in adviserende hoedanigheid by te woon, hoewel die kerke waarvan hulle lidmate is moeilik as egte Geref. kerke beskou kan word. Die name van prof. Sebasteijn van Budapest en van pastor Grob van Zürich is as voorbeelde genoem.

Kommissie I het van die gedagte uitgegaan dat op die volgende ekumeniese sinode alleen kerke verteenwoordig sal wees wat een is in belydenis en kerkregering. Die kommissie het egter aanbeveel dat daar ook 'n meer omvattende internasionale vergadering sal wees van kerke wat offisiel die Geref. konfessies bely, maar nie 'n Geref. stelsel van kerkregering het nie. So 'n konferensie kan lei tot onderlinge raadpleging en getuieis teenoor die wêreld van ons gemeenskaplike geloof. Ook mag dit kerke wat nie 'n suiwer Geref. stelsel van kerkregering besit en ook nie die Geref. belydenis ten volle handhaaf nie, tot hervorming lei. Die besluite van so 'n konferensie kan egter hoogstens van adviserende aard wees en kan nie die gewig dra van die besluite van die ekumeniese sinode nie. Die konferensie moet by voorkeur net vóór die vergadering van die ekumeniese sinode gehou word en wel in dieselfde stad.

Ná langdurige bespreking is besluit om 'n kommissie te benoem wat 'n konsep-verklaring sal opstel om die sinode as leidraad te dien by die bepaling van watter kerke tot die volgende sinode uitgenodig sal word. Hierdie kommissie het bestaan uit: Dr. Aalders, ds. Van Dellen en prof. S. du Toit (art. 56, 71, 76). Nadat die sinode die rapport van hierdie kommissie gemaandeer het, is die volgende as finale redaksie vasgestel:

1. Die grondslag vir die ekumeniese sinode van Gereformeerde kerke sal wees die Heilige Skrifte van die Ou en Nuwe Testament soos geïnterpreteer deur die Gereformeerde Belydenisskrifte, naamlik die Eerste Helvetiese Konfessie, die Heidelbergse Kategismus, die Galikaanse Konfessie, die Belgiese Konfessie, die Eerste Skotse Konfessie, die Tweede Skotse Konfessie, die Westminsterse Konfessie, die Dordtse Leerreëls en die 37 Artikels. Van die grondstelling moet uitgegaan word dat hierdie skrifte in hul geheelheid, sowel as in al hul afsonderlike dele, die onfeilbare en altyd blywende Woord van die Lewende Drieënnige God is, absoluut gesaghebbend in alle sake van belydenis en wandel, en dat die Geref. Konfessies aangeleem word omdat hulle die Goddelike geopenbaarde waarheid voor oë stel (present), die versaking waarvan die betreurenswaardige verval van die moderne lewe tot gevolg gehad het. Dit moet beklemtoon word dat alleen 'n heelhartige en getroue (consistent) terugkeer tot hierdie Skriftuurlike waarheid, waarvan die Evangelie van Jesus Christus die kern en kroonpunt (core and apex) is, redding vir die mensheid kan bring en die so hoog nodige vernieuwing van die wêreld kan bewerkstellig.

2. Vanweë die verskeidenheid in die vorme van kerkregering van die Geref. kerke kan eenvormigheid van kerkregering nie beklemtoon word as 'n fundamentele vereiste nie, behalwe insover die beginsels van hierdie regering in die Geref. Belydenisskrifte vervat is, soos b.v. die feit dat Christus Hoof van sy kerk is, en die ken-tekens van die ware kerk: die suiwer prediking van die Evangelie, die Skriftuurlike bediening van die sakramente en die getroue uitoefening van die kerklike dissipline.

3. Alle kerke wat die Geref. oortuiging (reformed faith) bely en handhaaf, sal uitgenodig word om deel te neem aan die ekumeniese sinode, die op basis hierbo genoem. Verder sal hulle vriendelik versoek word om hul uitgesproke (explisiet) instemming daarmee te betuig en alle afgevaardigdes na die sinode sal hul gehagtheid aan die konfessies van die Geref. geloof en aan die bogenoemde verklaring moet betuig.

4. 'n Verklaring met betrekking tot die geskiedenis en organisasie van hierdie sinode, soos die karakter, gesag en doel van toekomstige ekumeniese sinodes moet die uitnodiging aan die verskillende kerke vergesel.

(Noot: In die oorspronklike formulering van die kommissie van drie het punt 3 gelul: „Alle kerke wat in hul formuliere (standards) die Geref. oortuiging bely, sal uitgenodig word om deel te neem aan die ekumeniese sinode, op die bogenoemde basis.....” Die kommissie het van die gedagte uitgegaan dat die sinode self nie moet oordeel oor die vraag wie uitgenodig sal word, al dan nie, maar dat die aangenome grondslag aan alle kerke gestuur word wat die Geref. belydenisskrifte aanvaar, terwyl dit dan aan die kerke self oorgelaat word om te beaalis of hulle heelhartig die belydenis onderskrywe en uitliewe. Dit sou dan word „'n appél op die gewetes”. Die sinode het egter besluit om ná „bely” die woorde „en handhaaf” in te voeg. Dit het volgens die meerderheid van die sinode meegebring dat uitgemaak moes word wie handhaaf en wie nie.

(Ds. Van Dellen het egter 'n minderheidsrapport ingedien ten effekte dat uit die woorde „bely en handhaaf” nie noodwendig voortvloei dat die sinode moet oordeel wie bely en handhaaf nie. Sy eersw. het versoek dat eers uitsluitel op hierdie punt gegee word. Op 'n later stadium is toe die woorde „volgens die oordeel van die sinode” ingevoeg, sodat die begin van punt 3 gelul het: „Alle kerke wat, volgens die oordeel van die sinode, die Geref. geloof bely en handhaaf, sal uitgenodig word”. Gedurende die laaste sitting van die sinode het egter geblyk dat die sinode nie in staat is om op hierdie punt te beaalis nie, met die gevolg dat die beslissing oorgelaat is aan die nasionale sinodes, nadat die verskillende afvaardiginge elk aan hul eie sinode rapporteer het. Deur hierdie laaste besluit het die woorde „volgens die oordeel van die sinode” verval en daarom het ons dit uitgelaat in die finale redaksie).

Hierna is aan kommissie I opgedra om uit te maak hoe bepaal sal word watter kerke die Geref. geloof bely en handhaaf (art. 77).

Op aanbeveling van die kommissie het die sinode besluit (art. 92):

Die sinode neem die volgende standaard van beoor-deling aan: Alleen kerke wat die Gereformeerde geloof bely, moet uitgenodig word, tensy hulle in gebreke bly

om tug uit te oefen in geval van afwykinge van die Gereformeerde geloof.

(Noot: Hierdie besluit is geneem onder die verstandhouding dat die ekumeniese sinode self sal oordeel. Dit kan egter ook vir die nasionale sinodes as leidraad dien in hul beslissing.)

Verder is op aanbeveling van kommissie I besluit:

Die afgevaardigdes van die Nederlandse sal 'n kommissie* vorm om die sinode te adviseer met betrekking tot die verskillende kerke van Europa, ewesw. die deputate van Suid-Afrika met betrekking tot die kerke van Suid-Afrika en die afgevaardigdes van Amerika met betrekking tot die kerke van Amerika.

U deputate het hierop die volgende rapport ingedien:—

RAPPORT VAN DIE SUID-AFRIKAANSE AFVAARDIGING MET BETREKKING TOT UITNODIGINGE NA DIE VOLGENDE EKUMENIESE SINODE.

Hooggeagte bra.

U kommissie wat benoem is om die sinode te adviseer met betrekking tot die verskillende kerke van Suid-Afrika, wens as volg te rapporteer:

Die kommissie is nie bereid om enige bepaalde aanbeveling op hierdie stadium voor te lê nie, om die volgende redes:

(1) Ons het geen dokumentêre gegewens tot ons beskikking met betrekking tot die offisiële houding van die verskillende Afrikaanse en Engelse kerke in Suid-Afrika ten opsigte van die vraagstuk van die handhawing van die Geref. belydenis nie.

(2) 'n Indiskrete besluit met betrekking tot 'n uitnodiging na 'n ekumeniese sinode kan die bestaande broederlike verhoudinge tussen die Afrikaanse kerke, soos gestipuleer in die Handelinge van 1939, art. 170 (bl. 218) en 1942, art. 62 (bl. 94—vgl. voetnoot), versteur.

Op hierdie gronde adviseer ons die sinode om te besluit dat aan die Suid-Afrikaanse afvaardiging toestemming verleen word om ondersoek in te stel en te rapporteer aan die generaal sinode van die Geref. Kerk in Suid-Afrika.

Hoogagtend,

P. J. S. de Klerk, H. G. Stoker, S. du Toit.

Voetnoot:

Die Handelinge van 1939, bl. 218, bevat onder andere die volgende:

„Die kommissie vir interkerklike korrespondensie word gekontinueer met die volgende mandaat:

(a) die samewerking van ander kerke te verkry in verband met die uitvoering van al die besluite waartoe hierdie sinode die samewerking versoek het;

(b) met die ander kerke 'n samespreking te hou oor sake van praktiese aard wat belemmerend mag werk tot meerdere samewerking”.

Handelinge 1942, bl. 94, C2: „In die praktyk het die Hollandse kerke mekaar reeds as Christelike kerke erken deur noue samewerking in baie sake, soos b.v. Bybelvertaling, Psalmberyming, lidmaatskap, ens. Die algemene sinode word nou net gevra om, aangesien die Geref. Kerk reeds in die praktyk bewys het dat hy beide die Ned. Geref. Kerk en die Ned. Herv. Kerk erken as Christelike Kerke, te verklaar dat die Geref. Kerk graag broederlike verhouding en hartlike samewerking wil onderhou sowel met die Ned. Geref. as met die Ned. Herv. Kerke.....”

Hierdie rapport is deur die sinode aanvaar, waarop die deputaatskappe van Nederland en Amerika versoek het dat dieselfde prosedure ook in hul geval sal geld.

Gevolglik is die finale besluit in verband met uitnodiging die volgende:

Aan die deputaatskappe van Nederland, Amerika en Suid-Afrika word verlof gegee om ondersoek in te stel, elk in sy eie land (Nederland ook in die res van Europa), en aan die respektiewe nasionale sinodes te rapporteer. Die nasionale sinodes sal besluit watter kerke uitgenodig sal word en rapporteer aan die kommissie van advies deur hierdie sinode benoem.

K. S.

Het „verdriet” van den onwetende?

„De Groene Amsterdammer” schrijft:

Het Indonesische onderwijscongres te Solo (Soerakarta) heeft, naar Antara meldt, besloten, het Nederlandsch als leervak af te wijzen, zoolang die taal een „psychologisch gevaar” inhoudt. Voorslaand zal les worden gegeven in het Indonesisch, en Engelsch wordt toegelaten als leervak op de middelbare scholen.

Het is een verdrietig bericht, omdat hier een medewerking in het kader der Nederlandsch-Indonesische Unie geweigerd wordt wegens „gevaar”, welke op taalgebied zeker niet hoeven te bestaan. Toch ontkomt men niet aan de gedachte, dat het zoo anders had gekund, als een jaar geleden, ja terstond na het optreden van de eerste regering-Sjahrir, met begrip en breedheid was gegeven wat ons thans zoo moeizaam moest worden ontworpen. En het kan hun, die zelfs nu nog tegenstribbelen, doen gevoelen, hoe zwaar hun verantwoordelijkheid is voor wat zij gedaan hebben en voor wat zij nog altijd doen.

We kunnen 't niet helpen, dat we hierbij denken aan „het gebed van den onwetende”. Geloof „De Groene” nu heusch, dat de menschen van den door Japan gewekten revolutie-geest, anders zouden hebben gehandeld als de nederlandse capitulatie een tikje eerder gekomen was? Kent men aan „De Groene” Mussert niet meer? Of — wel hem, maar niet zijn ergere editie Soekarno?

Hier is al het eerste bericht, dat de zending te denken geeft. Maar de synodoerantische zendings-menschen, die Sjahrir hebben aangewezen als een man, om God voor te danken, en die de revolutie hun flat hebben gegeven, zullen zich er niet door laten gezeggen.

K. S.